

PM Rotel IX (Dnr KS 2020/418)

Institutet för språk och folkminnets rapport Språkcentrum för nationella minoritetsspråk, avseende jiddisch och romani chib

Remiss från Kulturdepartementet

Remisstid den 1 juni 2020

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

De nationella minoritetsspråken är hotade och Europarådet har framfört kritik rörande Sveriges bristande implementering av konventionsåtagandena om nationella minoritetsrättigheter. Flertalet utredningar har under de senaste åren framhållit att om inte nödvändiga insatser vidtas för att bryta den negativa utvecklingen med språkbytesprocessen kommer minoritetsspråken att upphöra existera som levande språk (SOU 2005:46, SOU 2006:19, SOU 2017:60, SOU 2017:88). Detta skulle innebära att stora delar av identiteten hos minoriteterna, men också väsentliga kulturella värden och kulturarv riskerar att gå förlorade för kommande generationer.

Mot denna bakgrund beslutade Regeringen i juni 2018 att ge Institutet för språk och folkminnen (Isof) i uppdrag att utreda förutsättningarna för att organisera språkcentrum eller motsvarande funktioner för finska, jiddisch, meänkieli och romani chib. Uppdraget har redovisats i två delrapporter. I den första delrapporten föreslås att det ska inrättas språkcentrum för finska och meänkieli. Den andra delrapporten, som hanteras i detta ärende, handlar om att det på motsvarande sätt ska inrättas språkcentrum för jiddisch och romani chib.

Isof föreslås bli huvudman och språkcentrumen för jiddisch och romani chib placeras i Stockholmsområdet. Övergripande arbetsuppgiften för ett språkcentrum föreslås vara att aktivt främja och stimulera ökad användning av jiddisch och romani chib i samhället, bistå med kunskap och utveckla metoder för att stärka minoriteternas förutsättningar att bruka och återta språket. Språkcentrumens uppdrag föreslås också vara att stödja offentliga aktörers arbete och samverka med andra organisationer och aktörer inom området.

Förslaget kan bidra till att stärka de nationella minoritetsspråken ställning och därmed förutsättningarna för att Sverige lever upp till de mänskliga rättigheterna.

Förslaget har ingen påverkan på det kommunala självstyret eller stadens organisation och ekonomi. Förslaget kan på sikt stärka stadens förutsättningar att erbjuda modersmålsundervisning.

Kulturdepartementet har remitterat Institutet för språk och folkminnets andra delrapport *Språkcentrum för de nationella minoriteternas språk* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, E romani glinda, Judiska församlingen i Stockholm, Judiska ungdomsförbundet, Romano Paso och Romska ungdomsdelegationen.

E romani glinda, Judiska församlingen i Stockholm, Judiska ungdomsförbundet, Romano Paso och Romska ungdomsdelegationen har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret anser att förslaget är angeläget och är i synnerhet positivt till att språkcentrumen ska få i uppdrag att stödja offentliga aktörers arbete med de nationella minoriteternas rättigheter. Vidare anser kontoret att det är synnerligen angeläget med statliga initiativ som bidrar till ökat antal modersmåls lärare och läromedel på minoritetsspråken.

Kulturnämnden anser att de tilltänkta språkcentrumen kan bli viktiga nätverksnoder i revitaliseringsarbetet och därmed ha en positiv påverkan även på Stockholms kulturliv.

Socialnämnden ställer sig positiv till inrättande av språkcentrum, som kan bl. a. bli en viktig del av arbetet med romsk inkludering och lyfter fram att det är viktigt att romer är delaktiga i Språkcentrums arbete.

Utbildningsnämnden ställer sig positiv till förslagen och anser att de föreslagna språkcentrumen kan bli ett viktigt stöd för kommunerna i arbete med minoritetsspråken- och kultur, modersmålsundervisningen, bland annat genom att till exempel genom att verka för kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Äldrenämnden ställer sig positiv till förslagen till inrättande av språkcentrum för jiddisch och romani chib, som kan bli ett nav för samordning och ett led i att synliggöra språkfrågan. Vidare lyfter nämnden att det kan vara relevant att bredda centrumens uppdrag till att även omfatta kunskaps spridning riktad till allmänheten.

Farsta stadsdelsnämnd anser att det behövs särskilda språkcentra för att driva arbetet med att synliggöra, samla och sprida kunskap om de nationella minoritetsspråken jiddisch och romani chib och ställer sig således positiv till förslaget.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget.

Norrmalms stadsdelsnämnd har inget att erinra i de förslag som benämns i rapporten men efterfrågar en komplettering av rapporten med konkreta förslag på hur de olika centrumen kan samverka med kommunerna, inte minst när det gäller förskolan, samt en förtydligande av centrumens uppdrag i förhållande till övriga ansvariga för minoritetsarbete.

Mina synpunkter

Inom Stockholms stad arbetar vi med att utveckla våra verksamheter för att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter, utifrån minoritetslagstiftningen och stadens riktlinjer för de nationella minoriteternas rättigheter som antogs 2018. Sedan 2016 är också Stockholm utvecklingskommun för romsk inkludering.

I detta arbete är frågan om språket, som uttryck för kulturell identitet och nyckel till ett kulturarv, central. Att säkerställa de nationella minoriteternas rätt till att få tillgång till, utöva, utveckla och behålla sitt språk och sin kulturella identitet handlar på kommunal nivå om att bland annat kunna erbjuda förskola, äldreomsorg och modersmålsundervisning på de nationella minoritetsspråken.

Därför välkomnar jag Institutet för språk och folkminnets förslag om att inrätta ett språkcentrum för jiddisch och för romani chib, och anser att dessa kommer att bidra till att stärka minoriteternas förutsättningar att behålla och utveckla sina språk. Då jiddisch och romani chib är så kallade icke territoriella nationella språk i Sverige, som inte anses talas inom ett visst område utan i hela landet, har de inte heller förvaltningsområden och därmed inte lika starka förutsättningar som finska, meänkieli och samiska. Därför anser jag att det är mycket angeläget att förutsättningar för att inrätta språkcentrum för jiddisch samt för det romska språket och dess varieteter har utretts och att språkcentrum föreslås inrättas i Stockholmsområdet.

Dessa centra kan även bli ett viktigt stöd för kommunens arbete med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter, exempelvis genom kompetensförsörjning samt kompetensutveckling för modersmåls lärare, men även genom att stärka samverkan med andra aktörer.

Jag anser att det är särskilt positivt med fokus på barn och unga i rapportens förslag. Att stärka deras rätt till sin kultur, sitt språk och sitt kulturarv, och säkerställa att de har tillgång till en undervisning av god kvalitet är viktigt för att nationella minoritetsspråken ska förbli levande språk. Där vill jag också lyfta vikten av att främja utgivningen av litteratur på de nationella minoritetsspråken, i synnerhet för barn och unga, men även för övriga åldersgrupper. Om de föreslagna språkcentrumen etableras ser jag gärna ett samarbete. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 27 maj 2020

KATARINA LUHR

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remissen Institutet för språk och folkminnets rapport *Språkcentrum för nationella minoritetsspråk, avseende jiddisch och romani chib*

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Flertalet statliga utredningar har belyst de nationella minoriteterna och minoritetsspråkens betydelse för det svenska samhället, minoriteterna själva och för de enskilda individerna som talar dessa språk. Utredningarna har också påtalat att utan insatser för att bevara och revitalisera minoritetsspråken upphör de på sikt att existera som levande språk i Sverige och då riskerar även stora delar av identiteten att försvinna för de individer som tillhör de nationella minoriteterna. Om språken dör ut riskerar även betydande delar av Sveriges kulturarv att gå förlorade för kommande generationer.

I utredningen *Nästa steg? Förslag om en stärkt minoritetspolitik* (SOU 2017:60), konstateras att språkcentrummetodiken är ett väl fungerande verktyg för att åstadkomma språkrevitalisering. Modellen med språkcentrum för språkrevitalisering har sedan 2010 praktiserats inom det samiska förvaltningsområdet med Sametinget som huvudman och har bidragit till en ökad språk användning.

I riksdagsskrivelsen *Nystart för en stärkt minoritetspolitik* framförde regeringen sin avsikt att uppdraga åt Institutet för språk och folkminnen (Isof) att utreda förutsättningarna för att organisera språkcentrum eller motsvarande funktioner för finska, jiddisch, meänkieli och romani chib.

Mot denna bakgrund gav regeringen gav Isof i uppdrag att utreda förutsättningarna för att organisera språkcentrum eller motsvarande funktioner för var och en av de nationella minoritetsspråken. I februari 2019 lämnade Isof en första delrapport med förslag på inrättande av språkcentrum för finska och meänkieli. Därefter har Isof tagit sig an utredningsarbetets andra del, det vill säga förutsättningarna för motsvarande språkcentrum för jiddisch och romani chib. Det är den sistnämnda rapporten som hanteras i detta ärende.

Det övergripande uppdraget för språkcentrumen ska, enligt förslaget, vara att tillgodose minoritetens behov av att återta det egna språket. Språkcentrum ska aktivt främja och stimulera ökad användning av respektive språk i samhället, bistå med sakkunskap och utveckla metoder för att stärka minoritetens förutsättningar att bruka och återta språket samt sprida kunskaper om revitalisering. Av förslaget framgår att barn och unga ska prioriteras.

Isof föreslås bli huvudman för språkcentrum. Det finska språkcentrumet placeras i Uppsala, och motsvarande språkcentrum för meänkieli placeras i Övertorneå och Kiruna.

I den andra delrapporten, som också utgör en slutrapport av regeringsuppdraget, lämnar Isof sina överväganden kring jiddisch och romani chib. Uppdraget för språkcentrumen för jiddisch och romani chib föreslås vara densamma som för de andra minoritetsspråken. Dessutom föreslås att uppdraget för språkcentrumen bland annat ska vara att stödja offentliga aktörers arbete och samverka med andra organisationer och aktörer inom området. Isof föreslås bli huvudman och språkcentrumen för jiddisch och romani chib placeras i Stockholmsområdet.

I den andra delrapporten beskrivs också ett antal utmaningar som behöver åtgärdas för att stärka de långsiktiga förutsättningarna för revitalisering av jiddisch och romani chib. De handlar i synnerhet om tillgången till och utformningen av moders-

målsundervisningen i båda språken samt bristen på läromedel. Det framhålls att insatser behöver vidtas när det kommer till brister inom utbildningssektorn, och möjligheten att på lärosäten utbilda sig till modersmållärare.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, Farsta stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, E romani glinda, Judiska församlingen i Stockholm, Judiska ungdomsförbundet, Romano Paso och Romska ungdomsdelegationen.

E romani glinda, Judiska församlingen i Stockholm, Judiska ungdomsförbundet, Romano Paso och Romska ungdomsdelegationen har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 april 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Mot bakgrund av de behov som de nationella minoriteterna ger uttryck för i stadens samråd, och vad tidigare utredningar visat, är förslaget om att inrätta språkcentrum för jiddisch och romani chib angeläget. Språkrevitaliserande och språkbevarande åtgärder som riktar sig till både barn och vuxna ger språket möjlighet att återvinna förlorad mark och att åter knyta ihop den brutna språkliga kedjan. Det är emellertid uppenbart att revitalisering av minoritetsspråken kommer att ta många år, och att det kräver en medvetet och långsiktigt arbete från flera aktörer. Stadsledningskontoret stödjer därför särskilt att språkcentrumen föreslås få i uppdrag att stödja offentliga aktörers arbete. Ett sådant arbete vid samtliga språkcentrum kan bidra till att stärka stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter.

Stadsledningskontoret delar Isofs bedömning om att det är synnerligen angeläget med statliga initiativ, som bidrar till ökat antal modersmållärare och läromedel på minoritetsspråken. Statliga initiativ inom detta område är avgörande för stadens möjligheter att leva upp till minoritetslagstiftningens bestämmelser om att främja och skydda nationella minoriteternas språk och kultur, och läroplanens bestämmelser om modersmålsundervisning. Sådana initiativ ökar också stadens möjligheter att främja och stärka barns och ungas rättigheter.

Förslaget om att inrätta språkcentrum har en koppling till kommunfullmäktiges mål 1.4 *I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.*

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2020 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Kulturförvaltningen har tittat på utredningens förslag utifrån förvaltningens egen verksamhet och uppdrag. Detta yttrande avser därmed inte att kommentera den föreslagna institutionen utifrån ett ekonomiskt eller juridiskt perspektiv. Detta gäller till exempel den föreslagna budgeten. Kulturförvaltningen bedömer att minoritetsspråken jiddisch och romani chib kan vara i

större behov av offentligt stöd än exempelvis det finska språket med tanke på att de är territoriellt obundna och därför inte har förvaltningsområdesstöd.

De tilltänkta språkcentrumen bedöms kunna bli viktiga nätverksnoder i det centrala revitaliseringsarbetet och därmed ha påverkan även på Stockholms kulturliv. Dels genom att inspirera och stärka aktörer som vill genomföra program riktade särskilt till de nationella minoriteterna i Stockholm, dels genom att synliggöra frågan för större aktörer i samhället och för en bredare publik. Förvaltningen vill särskilt framhålla uppdraget att "stödja offentliga aktörers arbete och samverka med andra organisationer och aktörer inom området" som förekommer under båda förslagen i Isofs rapport. Om de nya språkcentrumen etableras ser kulturförvaltningen gärna ett samarbete för att sprida kunskapen om stadens stöd till aktiviteter som stärker språken jiddisch och romani chib i Stockholm. Exempel på aktiviteter som bidrar till detta är SSBs Läxhjälp på romani chib till barn, unga och vuxna som studerar, liksom "Digitala första hjälpen" för vuxna och äldre på romani chib skulle bidra till att revitalisera språket och öka egenmakten, vilket är att verka utifrån Bibliotekslagens skrivningar om att stärka demokratin. Kulturförvaltningen ser att löpande effektutvärderingar av språkcentrumens verksamhet är en viktig faktor för att nå de övergripande målsättningarna.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2020 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Linnéa Vinge (SD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Alexandra Mattsson Åkerström m.fl. (V), Lotten Hammar m. fl. (S) och Anna Rantala Bonnier (Fi), *bilaga 1*.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 26 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

I lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) anges att kommuner ska skydda och främja nationella minoriteters språk och kulturer genom ett grundskydd. Grundskyddet innebär att staden ska skydda och främja de nationella minoritetsspråken och främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Staden ska också främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket.

Stockholms stad ingår sedan 2016 som utvecklingskommun för romsk inkludering med syfte att öka den romska minoritetens förtroende för socialtjänsten och på Socialförvaltningens finns två romska brobyggare. I stadens strategi för romsk inkludering 2018-2022 anges att insatser som bidrar till att de nationella minoritetsspråken revitaliseras och består som levande språk i Sverige ska prioriteras. Stadens skolor erbjuder modersmålsundervisning i romani chib för alla de elever som ansöker om det men det är förhållandevis få vårdnadshavare med romsk tillhörighet som söker modersmålsundervisning i romani chib. Av flera rapporter framgår att det stigma som fortfarande är en del av många romers vardag påverkar föräldrarnas benägenhet att hävda den rättigheten för sina barn. Detta är också något som tas upp i Isofs rapport och det anges i rapporten att ett språkcentrum kan arbeta med att göra olika aktörer medvetna om vikten av språkens överlevnad och utveckling, om betydelsen av modersmålsundervisning och andra utbildningsinsatser.

Socialförvaltningens romska brobyggare poängterar att det finns stora behov av insatser för att underhålla och bevara språket då det talas mindre idag, särskilt av barn som också har mer influenser utifrån. De bedömer att språkcentrum kan bli en viktig del av romsk inkludering för att bevara språket vilket också är en del av den romska kulturen och lyfter fram att det är viktigt att romer är delaktiga i Språkcentrums arbete.

Förvaltningen ställer sig sammanfattningsvis positiv till inrättande av språkcentrum och bedömer att förslagen i rapporten stämmer väl överens med det lagstadgade grundskyddet som innebär att kommunen ska skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Förslagen ligger även i linje med stadens strategi för romsk inkludering och förvaltningen instämmer i rapportens slutsats att det finns förutsättningar att bedriva arbetet genom språkcentrum.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2020 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen. Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till en statlig samordning för att revitalisera de nationella minoritetsspråken. Förvaltningen har uppmärksammat de problem som utredningen pekar på avseende bland annat bristen på modersmåls lärare och avsaknaden av läromedel på de nationella minoritetsspråken. De föreslagna språkcentrumen kan bli ett viktigt stöd för kommunerna i deras arbete med minoritetsspråken i stort samt för modersmålsundervisningen, till exempel genom att verka för kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Språkcentrumen kan också bidra med kompetensutveckling om de nationella minoriteterna judar och romers kultur, där språket spelar en viktig roll. Vidare kan språkcentrumen verka för framtagandet av läromedel för modersmålsundervisning i minoritetsspråken.

Regeringen har i betänkandet ”Långsiktighet och stadga i arbetet framåt – en myndighet för romska frågor” (DS 2019:15) föreslagit inrättandet av en ny statlig förvaltningsmyndighet, *Myndigheten för romska frågor*. I myndighetens uppdrag ska bland annat ingå att samla och medverka till att levandegöra och sprida kunskap om minoriteten romers kultur, språk och historia samt skapa en kunskapsbank över minoriteten romers kultur. De uppdrag som formulerats för det föreslagna språkcentrumet för romani chib ligger nära detta uppdrag. Förvaltningen vill därför uppmärksamma på risken för bristande tydlighet i funktion och ansvar mellan Myndigheten för romska frågor och språkcentrumet för romani chib.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2020 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Leif Söderström m.fl. (SD), *bilaga 1*.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad ingår i förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli. Äldreförvaltningen samråder regelbundet med företrädare för dessa minoriteter och arbetar på olika sätt med språkfrämjande insatser såsom information- och kultursatsningar inom äldreomsorgen. Det finns ett behov av språkrevitaliserande insatser för de nationella minoritetsspråken varför äldreförvaltningen ställer sig positiv till förslagen till inrättande av språkcentrum för jiddisch och romani chib. Utan insatser för att bevara och revitalisera minoritetsspråken riskerar de på sikt att försvinna som levande språk. Mot bakgrund av utvärderingen av det samiska språkcentret ställer sig äldreförvaltningen även positiv till språkcentrum som modell för språkrevitalisering. Språkcentrum för jiddisch och romani chib med en statlig myndighet som huvudman kan bli ett nav för samordning och ett led i att synliggöra språkfrågan. Som det framgår av ärendet ska språkcentrumet även ha ett uppdrag att stödja offentliga aktörers arbete.

Dessa har en viktig roll i skyddet av minoritetsspråken och äldreförvaltningens förhoppning är att språkcentrumen kan vara ytterligare en motor i detta arbete. Äldreförvaltningen anser att det kan vara relevant att bredda centrumens uppdrag till att även omfatta kunskapsspridning riktad till allmänheten. Om kunskapen ökar i samhället gynnas sannolikt minoritetsspråkens legitimitet och minoriteternas förutsättningar att bruka språken.

Jämställdhetsanalys

Att skydda de nationella minoriteterna motverkar diskriminering på grund av etnicitet och ger människor förutsättningar att delta i samhället på lika villkor. Däremot bedöms inte detta ärende, direkt eller indirekt, ge konsekvenser för invånarna beroende på om de är kvinnor eller män.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 april 2020 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Leif Söderström (SD), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till att skapa språkcentra för de nationella minoritetsspråken jiddisch och romani chib. Vi bedömer att det behövs särskilda språkcentra för att driva arbetet med att synliggöra, samla och sprida kunskap om språken framåt.

Inom Farsta stadsdelsförvaltning är vårt arbete med jiddisch och romani chib begränsat till information om minoritetsspråken samt till förmedling av kontakter till judiska och romska föreningar. Två romska föreningar har stöd från förvaltningen i form av lokaler och bidrag. Dessa romska föreningar är dock sverigefinska.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 april 2020 att överlämna förvaltningens utlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget om Språkcentrum.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2020 att besvara remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 april 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har tagit del av remissen och har över lag inget att erinra i de förslag som benämns i rapporten men framför följande:

Skol- och universitetssektorn pekas ut som utvecklingsområden och förvaltningen hade gärna sett att Isof redan i denna slutrapport hade kommit med mer konkreta förslag på hur de olika centrumen kan samverka med kommunerna i denna fråga, inte minst när det gäller förskolan. Förvaltningen hade även sett att rapporten utvecklat centrumens uppdrag i förhållande till förslagen som benämns i utredningen *Långsiktighet och stadga i arbetet framåt - en myndighet för romska frågor* (Ds 2019:15) att inrätta en ny myndighet för majoriteten romer. Förvaltningen hade även sett att rapporten utvecklat centrumens uppdrag i förhållande till redan tidigare uppdrag som åligger till exempel länsstyrelserna, diskrimineringsombudsmannen, Skolverket och kommunerna.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation anfördes av Linnéa Vinge (SD), enligt följande.

1. Att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Sverigedemokraterna är mycket positivt inställda till de nationella minoriteterna och det pågående arbetet med att bevara kultur-arv, språk och folkminnen. Arbetet med detta sköts idag av Institutet för språk och folkminnen (Isof), en myndighet som arbetar med att öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, namn, folkminnen och andra immateriella kulturarv i Sverige.

Isof är en myndighet med ca 100 anställda i Göteborg, Stockholm och Uppsala och förfogar idag över lokaler om 3794 kvm. till en kostnad om ca: 7 miljoner kr. per år.

Verksamheten har expanderat kraftigt. 2018 förbrukades 87 miljoner och budgeten för 2021 är nu uppe i nästan 93 miljoner för att 2023 stiga till 94,5 miljoner. Det kan konstateras att Isof redan idag förfogar över ansenliga ekonomiska, materiella och personella resurser. Trots detta begär de nu ökade anslag för att ytterligare expandera verksamheten.

Sverigedemokraterna anser med tanke på det rådande krisläget i Sverige och omvärlden att Isof i första hand genomför effektiviseringar i den befintliga organisationen, alternativt skjuter expansionsplanerna på framtiden. Sverigedemokraterna begär därför att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av Alexandra Mattsson Åkerström m. fl. (V), Lotten Hammar m. fl. (S) och Anna Rantala Bonnier (Fi), enligt följande.

Vi ser mycket positivt på att rapporten från Institutet för språk och folkminnen föreslår att språkcentrum för jiddisch och romani chib inrättas inom ramen för myndigheten och att båda föreslås ligga i Stockholmsområdet. Språkcentrumens uppdrag ska bland annat vara att tillgodose de judiska och romska minoriteternas behov av och rätt att återta sitt eget språk, främja språkens användning i samhället, bistå med sakkunskap och sprida kunskaper om revitalisering. Barn och unga ska särskilt prioriteras.

Under den förra mandatperioden höjde den rödgrönrosa majoriteten ambitionerna för urfolk och nationella minoriteter. Bland annat gjordes Rättighetsjakten, en satsning som drevs av kansliet för Mänskliga Rättigheter som innebar att unga sommarjobbare tog fram material åt staden om nationella minoriteters rättigheter, om Sveriges rasistiska historia och diskriminering med särskilt fokus på ungas perspektiv. Under föregående mandatperiod tog vi också fram en strategi för romsk inkludering och riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter. Antalet förvaltningsområden utökades för att stärka de språkliga rättigheterna för samiska och meänkieli. Nu välkomnar vi de nya planerade språkcentrumen för romani chib och jiddish för att ytterligare stärka nationella minoriteters språkliga rättigheter, även för de språk som inte omfattas av förvaltningsområde.

Vi menar att politiken har en viktig uppgift att bevaka nationella minoriteters och urfolks intressen. När nationalismen och idén om ett språk, en kultur och en religion växer sig allt starkare behöver vi stå upp för idén om ett öppet och demokratiskt samhälle. Vi kommer att fortsätta driva frågan om nationella minoriteters rättigheter och välkomnar förslaget om inrättandet av språkcentrum för jiddisch och romani chib.

Äldrenämnden

Reservation anfördes av Leif Söderström m.fl. (SD) enligt följande.

1. ärendet återremitteras till kommunstyrelsen
2. därutöver anföras följande:

Sverigedemokraterna är positivt inställda till det pågående arbetet med att bevara kulturarv, språk och folkminnen kopplat till de nationella minoriteterna. Arbetet med detta sköts idag av Institutet för språk och folkminnen (Isof), en myndighet som redan idag besitter ansenlig organisatoriska styrka. Isof arbetar med att öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, namn, folkminnen och andra immateriella kulturarv i Sverige. Myndigheten förfogar över cirka 100 anställda i Göteborg, Stockholm och Uppsala. De senaste åren har verksamheten expanderat kraftigt, och 2018 förbrukades 87 miljoner kronor, medan budgeten för 2021 nu motsvarar 93 miljoner för att 2023 stiga till 94,5 miljoner. Det kan konstateras att Isof redan idag förfogar över ansenliga ekonomiska, materiella och personella resurser. Isof begär nu ökade anslag för att ytterligare expandera verksamheten. I och med det rådande krisläget i Sverige och omvärlden bör Isof i första hand genomföra effektiviseringar i den befintliga organisationen alternativt skjuta expansionsplanerna på framtiden.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Leif Söderström m.fl. (SD) enligt följande.

Stadsdelsnämnden anför följande som svar på remissen av Språkcentrum för nationella minoritetsspråk.

Nämnden är mycket positivt inställd till de nationella minoriteterna och det pågående arbetet med att bevara kulturarv, språk och folkminnen. Arbetet med detta sköts idag av Isof, en myndighet som redan idag besitter ansenlig organisatorisk styrka. Institutet för språk och folkminnen (Isof), arbetar med att öka, levandegöra och sprida kunskaper om språk, dialekter, namn, folkminnen och andra immateriella kulturarv i Sverige. Isof är en myndighet med ca 100 anställda i Göteborg, Stockholm och Uppsala och förfogar idag över lokaler på 3794 m² till en kostnad om ca 7 Miljoner per år. Verksamheten har expanderat kraftigt, 2018 förbrukades 87 Miljoner och budgeten för 2021 är nu uppe i nästan 93 Miljoner för att 2023 stiga till 94,5 Miljoner. Det kan konstateras att Isof redan idag förfogar över ansenliga ekonomiska, materiella och personella resurser. Isof begär nu ökade anslag för att ytterligare expandera verksamheten. Nämnden anser att kommunstyrelsen i stadens samlade remissvar till kulturdepartementet ska framföra att, med tanke på det rådande krisläget i Sverige och omvärlden, Isof i första hand ska genomföra effektiviseringar i den befintliga organisationen alternativt skjuta expansionsplanerna på framtiden.